

Què fem amb el món d'abans

L'oposició denuncia falta de protecció patrimonial de l'Ajuntament arran del buidatge de ca la Brugui de Banyoles

El Centre d'Estudis Comarcals proposa un debat públic i una comissió d'experts independents per protegir el patrimoni

Als prestatges de ca la Brugui, s'hi combinaven les llaminadures amb els pesticides, el planter de l'hort amb el Cola Cao, les bosses de pipes amb el Netol, els ciris i el Zotal. Sota l'atenta mirada de la Mare de Déu de la Medalla Miraculosa, Maria Àngels Brugada despatxava darrere un taulell de fusta, icònic, perquè és l'essència del món que representava, com l'aparador i el rètol que anunciava amb lletres majúscules "Perfumeria i pintura", compartint el mateix vidre. El dijous 26 de juliol, un grup d'operaris buidaven l'interior de la popular botiga sota la mirada encuriosida dels banyolins asseguts a les terrasses dels cafès de la plaça Major. Comestibles Brugada es va obrir el 1948 i va tenir un tancament traumàtic, la tardor del 2021, ja que no va arribar a un acord amb els propietaris per a la renovació del lloguer. Posteriorment, el novembre del 2021, s'hi havien iniciat obres a l'interior sense que l'Ajuntament de Banyoles en tingués constància. El consistori ho va aturar perquè es trobava en la fase de redacció del catàleg de botigues històriques que es va aprovar fa un any. S'ha de tenir en compte, a més, que l'edifici de ca la Brugui, així com tota la plaça Major, està catalogat com a BCIN (bé cultural d'interès nacional) per la Generalitat i tota obra o modificació ha de tenir el permís municipal i el vistiplau de Patrimoni de la Generalitat.

Ca la Brugui es va incloure en aquest catàleg de vuit botigues històriques de Banyoles. El catàleg incorpora establiments com ara les farmàcies Masgrau i Omedes, la botiga Can Mateu i Calçats Freixa, que mantenen l'activitat, i també d'altres que s'han reconvergit, com l'antiga farmàcia Boadella i Magatzems Figueras, que ara és el bar Can Pons. En el cas de la sabateria Freixa, avui sabateria Roig, es va incloure en el catàleg per protegir-ne el cartell exterior, obra de l'artista Josep Ponsatí el 1966, tant per la tècnica emprada com per la rellevància artística. Així, el document proteccionista detalla els elements que cal protegir en cadascun dels comerços. Majoritàriament, són peces de mobiliari, aparadors i cartells de l'època. En aquest sentit, el mobiliari de ca la Brugui, com a peça a conservar segons el catàleg, es troba en un magatzem propi de l'Ajuntament. Ca la Brugui, però, destaca també pels arcs medievals interiors, un sostre renaixentista al primer pis –datat del segle XVI–, la façana, la porta, els aparadors laterals i les obertures.

El desmuntatge de ca la Brugui ha inquietat diversos sectors banyolins i els grups de l'oposició, que en l'últim ple van criticar la falta de protecció patrimonial del consistori. La regidora Zaida Vidal, de Sumem-CUP Banyoles, va denunciar el fet que amb ca la Brugui es perd "una de les botigues més antigues" de la ciutat i va demanar el procediment dut a terme. El portaveu d'Esquerra, Jaume Butinyà, va considerar que el catàleg era "poc atrevit". L'equip de govern va defensar l'actuació duta a terme a ca la Brugui aplicant el que preveu el catàleg, un document dels "més puristes" avalat per la Generalitat. El regidor d'Urbanisme, Jordi Congost, va assenyalar que el catàleg preserva l'arc medieval i el taulell, el qual, després de la valoració tècnica, "no està en gaire bon estat".

"El valor del mobiliari de ca la Brugui no és artístic sinó de context. De la disposició de la botiga, que s'havia conservat intacta durant molts anys, per la tossuderia de Maria Àngels Brugada", destaca l'arquitecte i redactor del pla especial de protecció, Josep Callís. "Treure de context i guardar quatre fustes en un magatzem esperant que es facin malbé, que és el que passarà, és una manera d'esquivar..., o de fer veure que protegeixes quan no

protegeixes”, hi afegeix. Just a dues portes de ca la Brugui, al carrer Mercadal, hi havia la ferreteria Can Saguer, on també es fan obres. Hi ha hagut denúncies veïnals de sorolls. Can Saguer també s’inclou en zona BCIN. Per l’arquitecte, “s’actua amb molta impunitat” dins la zona BCIN.

El Centre d’Estudis Comarcals de Banyoles (CECB) ha enviat un escrit a l’Ajuntament i als diversos grups polítics en què mostra la seva preocupació per la protecció de les botigues històriques. Considera que en les actuacions fetes a la ferreteria Can Saguer, la farmàcia Omedes i Comestibles Brugada no s’han complert les mesures de preservació de patrimoni. “L’esmentat pla especial de protecció de botigues històriques del 2023 havia de ser l’eina per preservar el mobiliari històric d’aquests establiments, no només l’estructura arquitectònica de l’edifici, però malauradament avui constatem que tres d’aquestes botigues històriques i catalogades han sofert canvis significatius en el seu mobiliari històric a protegir”, assenyala el text. Així, reclamen una reunió pública amb participació de l’equip de govern i de l’oposició per debatre sobre el patrimoni històric de la ciutat i les mesures efectives per preservar-lo.

Imaginari banyolí Maria Àngels Brugada guarda en un magatzem propi la Mare de Déu de la Medalla Miraculosa que vetllava la botiga. Ca la Brugui no és el taulell descontextualitzat ni les llepolies que li pispava la mainada, que, ja adulta, la va acompanyar l’últim dia, abans no abaixés la persiana definitivament, “per retornar-li aquella dolçor” robada innocentment, però sobretot perquè sempre s’hi té un deute, amb qui ha format part del món que primer es perd, la felicitat de la infantesa. Els dissenyadors d’Enserio han homenatjat la Brugui amb una bossa que és alhora una denúncia, la de la mort del petit comerç, “aquella suma feta amb llapis, el so d’una campaneta, la salutació cordial...”, però també per recordar la importància de conservar el patrimoni, que és allò que es deixa en herència, siguin mobles vells o records.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 12-08-2024, Pàgina 19

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2447832-que-fem-amb-el-mon-d-abans.html>